

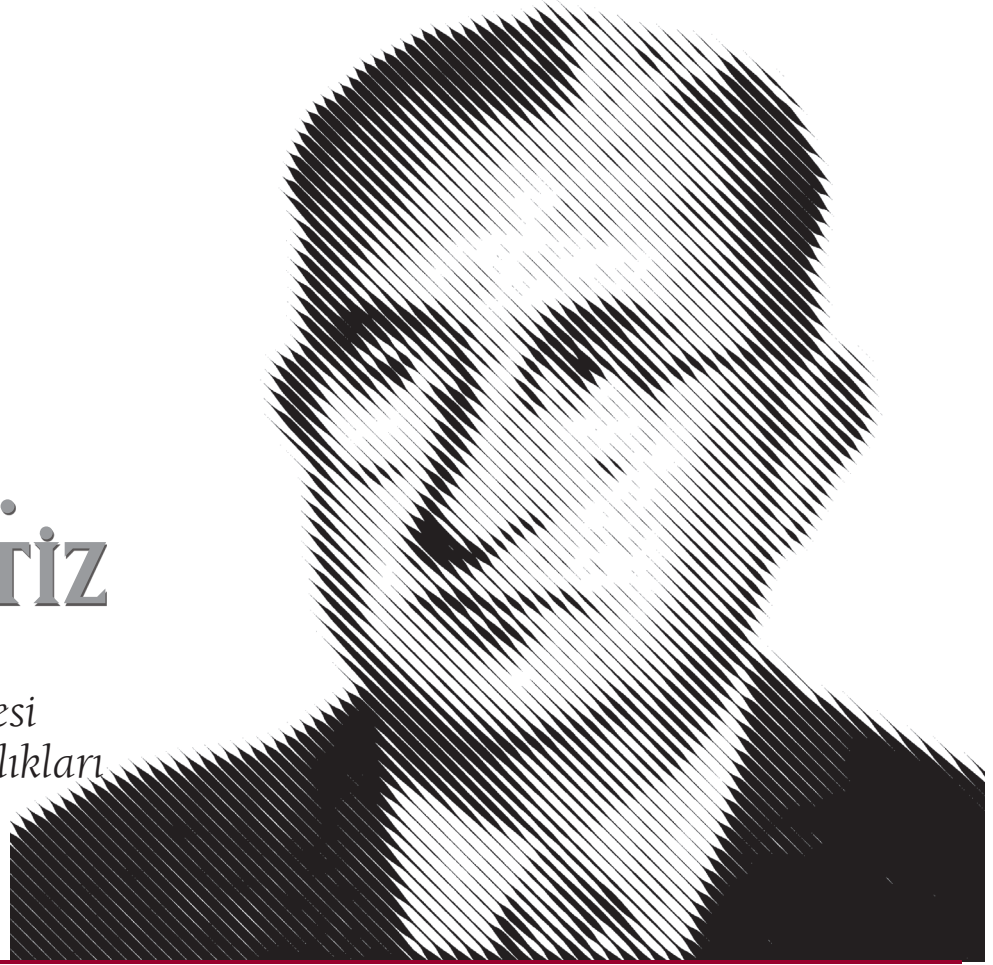
NOBEL
MEDICUS®

PORTRELER

PROF. DR. İRFAN TİTİZ

(1903-1969)

Ankara Tıp Fakültesi
ve Birinci İç Hastalıkları
Kliniği Kurucu
Üyelerinden

Çağatay Üstün,¹ Nuray Demirci²

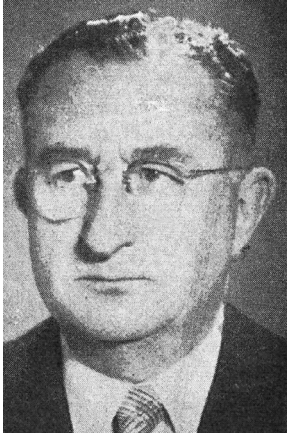
¹ Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Bornova, İzmir

² Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Rize

1 Eylül 1969 tarihinde tedavi olduğu Londra'da hayata veda eden Prof. Dr. İrfan Titiz, 1945 yılında Ankara Tıp Fakültesi kuruluşunda kurucu üye olarak görev almış ve yine aynı fakültede I. İç Hastalıkları Kliniği (Dahiliye) profesörlüğüne atanarak vefat ettiği güne kadar kliniğin yöneticiliğini sürdürmüş, kendi akademik alanında verdiği hizmetlerin yanında iyi insan, iyi hoca gibi özellikleriyle çevresinde yetişen veya çalışan insanlar ve meslektaşları için örnek olmuştur.

Prof. Dr. İrfan Titiz 4 Mart 1903 tarihinde İstanbul'da Cerrahpaşa'da doğdu. Harbiye Nezareti Levazımatı

Umumiye dairesi katiplerinden Mustafa Salahaddin beyin oğludur. Annesi Münire hanımdır. Mercan ve Vefa Lisesini bitirdi. 1920 yılında İstanbul Tıp Fakültesine girdi ve 1925'de Teğmen rütbesi ile Askeri Tabip olarak mezun oldu (Sicil numarası: 341-6). 1926 yılında Haydarpaşa Askeri Hastanesinde çalışmaya başlayarak, üst teğmenliğe terfi etti. 1928 yılında Yüzbaşı olan Prof. Dr. Titiz aynı yıl Gülhane Dahiliye Kliniğinde asistan oldu. 1931'de ihtisasını tamamlayarak baş asistan görevine seçildi ve beş yıl süreyle burada görev yaptı. 1933 yılında bilgi ve görgüsünü artırmak için Almanya'da Hamburg Eppendorf Hastanesine

Şekil: Prof. Dr. İrfan Titiz

giderek Prof. Dr. Brauer ve Prof. Dr. Scholtmuller ile çalıştı. 1935'de Türkiye'ye geri dönerek sırasıyla 1935'de Çorlu Askeri Hastanesinde, 1937'de Erzurum Mareşal Çakmak Hastanesi ve 1940'da Ankara Cebeci Mevki Hastanesinde Dahiliye uzmanı olarak çalıştı. 1941'de Gülhane Askeri Tıp Akademisinde profesör vekilliğine, 1942'de aynı klinikte profesörlüğe asaleten tayin edildi. 30 Ağustos 1942 tarihinde Yarbay, 1946'da ise Albay oldu. 1945'de Ankara Tıp Fakültesi kuruluşunda "kurucu üye" olarak görev almış ve Ankara Tıp Fakültesi I. Dahiliye Kürsü profesörlüğüne atanmıştır. Albay rütbesi ile ordudan ayrılan (1949) Prof. Dr. Titiz, ölümüne kadar görevine devam etmiştir. Uzun yıllar Yüksek Sağlık Şurası üyeliği ve Tıp Encümeni asli üyeliği yapmıştır. Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu Derneğinin 18 Şubat 1947'deki kuruluşunda kurucu üyeler arasında Prof. Dr. İrfan Titiz de bulunmaktadır. Yine 21 Mayıs 1963 tarihinde kurulan Türk Kardiyoloji Derneğinin kurucu üyeleri arasındadır. (Şekil)

Dr. Titiz, evli ve bir çocuk babasıydı. Kendisini saygı ve rahmetle anıyoruz.¹⁻⁵

BAZI ESERLER

Tularemi (Ö. Bican, M. Kurtaran ile birlikte), 1936.
Klinik Semptomatoloji, (S. Oktay ile birlikte), 1950.
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi I. İç Hastalıkları Kliniğinin İlk Beş Yıllığı, 1952.
Konjenital Anjiyokardiyopatiler, 1954.
İç Hastalıkları-Semptomatoloji ve Tedavi, Cilt 1-2, (S. Oktay ve H. Aktan ile birlikte), 1956.
Gülhane İç Hastalıkları Klinikleri Tarihi [1898-1953], 1960.⁶

ANILAR

[Prof. Dr. Sabahat Kaymakçalan]

...Daha yeni asistanken benim dış memleketlere gidip, orada sadece kardiyoloji, özellikle hemodinami üzerinde yetişmemi ne kadar arzulamıştın. Her

yabancı memlekete gidenin karşılaştığı güçlüklerin daha fazlasına, bundan yirmi yıl önce bir hanım olarak göğüs germeye çalıştım. Bu desteği ve tahammülü bana veren sana verdiğim sözdü. Her hareketimde sana verdiğim sözü gerçekleştirmeye çabası vardı...

...Hepimize feragatle, sabırla, sessizce, tevazu içinde çalışmaya aşıladın. "İlimde propaganda olmaz" derdin. Bizler de yirmi yıl içinde attığımız her adımı bu öğütle attık. Bundan sonra da sana layık olmaya çalışacağız, ebedi uykunda müsterih uyu, büyük hoca.

[Prof. Dr. Tevfik E. User]

Sayın hoca, İrfan sahibi idi. Gülhane'de yetişmiş, Almanya'da gelişmiş, Anglo-Amerikan ilerlemesinde de ulaşılabileceği erişmişti.

Sayın hoca, iyi insandı. Herkese, yetişebildiği kadar uzanır. Alçak gönüllüğü ile de, zoru kolaylaştırırdı.

Sayın hoca, müspet yeniliğe aşıktı. Müesseseye tıbbi semineri yerleştirmiş, kliniğinde de, daima geleceği yaşatmıştı.

Sayın hoca, disiplini severdi. Ve her şeyin de, disiplin ve nizam ile ancak, daha iyi elde edilebileceğine inanır ve bunun da, karşılıklı sevgi ve saygı şeklinde olmasına dikkat ederdi.

Sayın hoca, kabına sığmayan bir enerji ve kabını taşımayan bir ahenk sahibi idi. Metodik çalışır, düzenli çalıştırır, aksaklıkları da hemen giderir ve uzaklaşırdı.

Sayın hoca, psikolog teşkilatçı idi. Evvela işi planlar, yapacağı heveslendirir, görevlileri sık sık değiştirerek yorgunluğa düşmez ve klinik randımanı da, yeni kabiliyetler aşısı ile daima yüksek tutardı.

Sayın hoca, müstesna klinisyendi. Şansı kuvvetli ve hastalıkları da, subklinik devrede yakalamada kudretli idi.

Sayın hoca, ileri görüşlü idi. Türkiye'de, yüksek ihtisas anlayışına da o zamandan önderlik etmiş, kalp ve damar hastalıklarında bir çok arkadaşların yetişmesine imkan vermiş ve yüksek bir organizasyon halinde ilk meyvesini, yüksek ihtisas hastanesi kalp ve damar hastalıkları kliniğinde vermişti.

Ve nihayet sayın hoca, inanç sahibi idi. Bu münasebetle bedeninin faniliğine de hazırlanmış, ruhun ölmezliğine güvenmiş ve eserlerinin fatihasında hasenat defterini de imrenilir hale getirmiştir.

[Prof. Dr. Ercüment Palabıykoğlu]

Menhus bir hastalığın aramızdan çekip aldığı aziz İrfan Titiz Hocamızın, mübarek naşını toprağa tevdi etmeğe hazırlandığımız, Aziz ruhunun bütün memleket sathına yayıldığı şu sıralardan ona “Büyük Hocam” diye seslenirken, anlatılması güç bir hisle etkileniyor ve bu deyimine ait, Hocamla ilgili bir hatıramı yaşıyorum.

Ankara Tıp Fakültesinin ilk açıldığı günlerden biriydi. Çok sevdiğimiz Hocamızın etrafında toplanmış, oradan buradan konuşuyor, Fakültenin ilk stajyerleri olmanın gurur ve sevincini hissederek Hocamızı zevkle dinliyorduk. Bir ara Titiz Hocamızın önemli bir hususu hatırladığını hissettik. Hatırladığı hususa pek çok önem verdiği, heyecan duyduğu, sevgi ve hürmetle yad ettiği her halinden belliydi.

Bize “Aman çocuklar yarın Büyük Hocamız sizleri görmeye gelecek. Hepiniz derste bulunun” diye sıkı sıkı tembih etti. Biz o zamana kadar “Büyük Hoca” tabirini duymamış ve hangi hocamızın “Büyük Hoca” olduğunu öğrenememiştik. Hocamızın hislerini rencide etmemek içinde “Büyük Hoca”nın kim olduğunu sormadık. Ertesi gün “Büyük Hoca”nın rahmetli Tefik Sağlam hocamız olduğunu sevinçle gördük. İşte o zaman bu deyim, kelimelerin üstünde, hakiki ve içten gelen; akademik unvan ve rütbelerin dışında, sevgi hürmet, ulvi, hislerle dolu anlamını kavrayabildik. Bizi yetiştiren hocalarımızın kendilerini yetiştiren hocalarına karşı nasıl bir içtenlikle, sevgi ve saygı ile bağlı olduğunu ibretle müşahade ettik...

[Prof. Dr. Esin Emin Üstün]

Prof. Dr. İrfan Titiz, 1946 yılında ilk mezunlarını veren Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinin kurucu hocalarındandır. Türkiye'nin ikinci tıp fakültesinin kuruluş aşamasındaki öğretim kadrosunu, Gülhane Askeri Tıp Akademisinin deneyimli şefleri oluşturmuştu o yıllarda. Fakültenin I. Dahiliye Kliniğinin kurulmasında önemli katkıları olan Prof. Dr. İrfan Titiz hoca da Gülhane kökenli hocalardan birisiydi. 1955-1961 yılları arasında öğrenim gördüğüm Ankara Tıp Fakültesinde iki ayrı dahiliye kliniği vardı. Her iki kliniğin bünyesinde o yıllarda şimdi olduğu gibi birçok bilim dalı yer almıyor, ancak kardiyoloji, gastroenteroloji, hematoloji ve genel dahiliye birimleri gibi bazı birimleri bulunuyordu. İrfan Titiz hoca hem kliniğin hem de Genel Dahiliyenin başkanlığını yürütüyordu. Hocanın haftada bir gün yaptığı genel vizitlerine, tüm öğretim üyeleri, asistanlar ve öğrenciler de katıldığı için çok kalabalık bir grupla yapılırdı bu vizit. İrfan

hoca klinikte yatan hastaları tek tek dolaşır, hasta hakkında ilgili hekimden bilgi alırken, öğrencilere de sürekli soru yöneltirdi.

Tek numaralı öğrenciler I. Dahiliyede, çift numaralı öğrenciler ise II. Dahiliyede staj yaptığımız ben numaram nedeniyle son sınıftaki iki aylık dahiliye stajımı I. Dahiliyede tamamlamıştım. Bu stajda İrfan hoca ile ilgili unutamadığım anım vardır. Son sınıftaki stajlarda birçok küçük stajda olduğu gibi öğrencilere daha iyi eğitilmeleri için bir hasta verilir, öğrenci bu hastanın kıdemsiz asistandan sonra her tetkikinden, izlenmesinden ve hocaya sunulmasından sorumlu olurdu. Pazartesi günü yapılacak olan genel vizitten önceki pazar günü hastaneye giderek bana verilen hastanın tanısını öğrenmiş, tüm tetkiklerini adeta ezberlemiştim. O akşam hastalıkla ilgili konuyu İrfan Titiz hocanın yazdığı “İç Hastalıkları” kitabından çalıştım. Hocanın hazırlamış olduğu iki ciltlik yeşil renkli kırmızı isim yazılı kitabı her öğrencinin elinden düşürmediği, geniş kapsamlı ve çok sade dille yazılmış güzel bir kitaptı. Pazartesi sabahı vizitte biz stajyer öğrenciler tek tek hastalarımızı hocaya takdim ederken sıra bana geldiğinde; hastanın hastalığı ile ilgili şikayetlerini ve bulgularını hocaya anlatmaya başladım. İrfan Titiz hoca sonuna kadar dikkatle dinleyip bir kaç soru sorduktan sonra: “Her şeyi çok güzel anlattın ve cevapladın. Aferin! Vizitten sonra odama gel sana imzalı bir kitabımı vereceğim” demişti.

İrfan Titiz hoca özellikleriyle çok farklı bir hocaydı. Klinikte staj yaparken çalışmasını beğendiği öğrencilerine imzalı kitabını vererek hem takdir ediyor, hem de ona değer verdiğini gösteriyordu. Ben de bu değerden payımı almıştım. Hocamın verdiği imzalı kitabını onurla, gururla yıllarca sakladım.

Mezuniyetten önce yapılan dahiliye sınavına İrfan Titiz hocada girdim.

Unutamadığım anılarım içinde o günün de özel bir yeri vardır. Sınav günü masasının karşısına oturur oturmaz büyük bir heyecan içindeki bana ilk sorusunu sormuştu hocam: “Nerelisin?...” “Malatyalıyım efendim” deyince; “Malatyalılar zeki olur, göster kendini!...” demesin mi? İşim zordu. Dahiliye sınavı yanı sıra bir de Malatyalı olmanın sınavını verecektim!... Soruların bitiminde; “Aferin iyi çalışmışsın!” deyince nasıl da mutlu ve sevinçle çıkmıştım odasından.

İrfan Titiz hoca, Süreyya Gördüren Hoca, İhsan Günalp hoca, Muzaffer Erman hoca, Cavit

Sökmen hoca, Bekir Berkol hoca, Hüsnü Göksel hoca, Orhan Bumin hoca, Kamile Mutlu hoca ve daha niceleri Ankara Tıp Fakültesinin o dönem değerli, unutulmaz birer yıldız hocalarıydılar. Onlar öğrencilerini yalnız bilimsel değil, kişilikli

örnek bir hekim olmaları hususunda da eğittiler, emek verdiler. Unutulmazlar arasında yer almaları bundandır. Şimdi hiçbiri yaşamda olmayan bu değerli hocalarımı sevgiyle anarken, anıları önünde saygı ile eğiliyorum.

KAYNAKLAR

1. Üstün Ç, Akçiçek E, Akçiçek F, Hekim, Tabip, Doktor-Onlardan Anılar, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları, No: 155, İzmir 2003; 108.
2. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası, 1969; III; I-XVI.
3. http://kardiyoloji.medicine.ankara.edu.tr/?page_id=39 [Erişim tarihi: 10.03.2014]
4. <http://www.turkkanser.org.tr/news.php?id=38> [Erişim tarihi: 10.03.2014]
5. <http://old.tkd.org.tr/menu/119/tarihce> [Erişim tarihi: 10.03.2014]
6. Noyan A., Ankara Tıp Fakültesi Kuruluş Tarihiçesi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınlarından Sayı:76, Ajans Türk Matbaası, 1959, Ankara.